

—féu l'estudiant ab acentuada ironia», NOLLER (*Pap.*, 26); *gust* 'plaer' innovació semàntica pròpia així mateix de les altres llengües hispàniques (però no d'altres romàniques) apareix també en ells; particularment *35* *anar de gust, tenir molt de gust a*: «gràcies, que *vagi de gust*, respongué mofant-se'n en Tomaset», NOLLER (id., 201); «era un botiguer dit y fet, expert per a tot lo relatiu al negoci, y tan cerimoniós en lo tracte, que tothom hi simpatisava de seguida; aquella expressió de salut, ara molt en ús entre'ls botiguers: —Senyora, tant *gust* en veure-la... — era invenció seva. --- Bé, xicot, tant *gust* en veure't, eh?», PONS MASS. (*Colla del C.* XVI, p. 261).

El llatí *gustus* apareix amb la vocal tractada en forma popular en portuguès (*gosto*), oc. ant. (*gost*), i francès (*goût*), però en forma sàvia en italià i castellà (*gusto*), igual que en català. No té fonament l'opinió que havia sostingut M-Lübke que GUSTUS tingués ū llarga llatina (ho neguen Ernout-M. i Walde-H.): en primer lloc segons el sistema de les alternances indoeuropees ja hem d'esperar que davant -st- l'arrel indoeuropea GEU- (gr. *γεῦω* 'jo tasto', al. *kost* 'el tastar' etc.) revestís grau vocàlic zero (doncs, ieur. GŪ-STO-), i també s'hi oposen no sols la forma portuguesa i la del verb cast. ant. *gostar*, sinó també les formes gallo-romàniques: no s'ha acceptat ni sembla tenir fonament la teoria de M-L. (*Hist. Gramm. d. franz. Spr.*) que la ū llarga en síl·laba tancada donés *ou* en francès. El cultisme de *gust* es comprèn bé pel caràcter abstracte del seu significat. *60*

DERIV.: *Gustar* [Llull, supra, i: «odorà l'amic flors, e remembrà pudors en ric avar --- *gustà* l'amic dolçors, e entès amargors en les possessions temporals, e en l'entrament e hiximent d'aquest món», Llull, *Amic e Amat, e Blanq.*, NCL. III, 89.6, on en lloc de *gustà* el ms. P occitanitzat porta, però, *gostet*, i el D *tastà*]; «los hòmens --- per lo *gustar* volen menjats delicats e volen beure nobles vins», *Merav.* (Ag. 1, 100). La variant amb *o*, altrament, no és sols occitanitzant, car també la trobem en algun text de matís lingüístic nòrdic o mallorquí: «anc no *gostà* viande terrenal» en la *Questa* de Reixac, 63.38.¹ Modernament *gustar* té ús limitat en la llengua literària, car el català ha estat tan refractari com el fr., l'italià etc., a la innovació semàntica *gustar* (*go-*) 'agradar', tan descabdellada en cast. i port., ús que el català rebutja com a castellanisme. *15*

En l'acc. etim. 'tastar' *gustar*, en canvi, no ha pas desaparegut, si bé en el Princ. té un to francament literari, poc corrent i àdhuc (per al gust d'alguns) un poc rebuscat; més vivaç es manté entre els escriptors mallorquins, i no hi ha cap raó que desaconselli imitar-los-hi: «Què hi fa? D'aquesta cala opalina / prou el misteri n'hauré *gustat*, / mentre ara, a l'hora que el sol declina, / m'hi sent confondre dins la divina / serenitat», «de tot lo que trescant aferra / *gustant*-ne fibres íntimes, / se n'assimila la potència», Costa i Llobera (*Cala gentil; Horacianes* XII, v. 98); altrament també el tenim en textos de fora de l'Illa en tots els temps i no sense to planer: «*sensus communis* --- judica de les coses que los ulls veuen, les orelles ouen, *25*

lo nas olora, la llengua y paladar *gusten*, y totes les parts del cos toquen» (OPou, *ThPu.*, 281, i l'altra cita supra); «los sentits corporals --- lo quart ya n'és *gustatà* / ab un pa tan divino / que Déu Nostre Senyor del cel nos el envia / ay! quant el *gustarem* / tots mos alimentarem», MilàF (*Romilo.*, 53.15).

Gustable (Llull); *gustabilitat*. *Gustació*; *gustament* (Llull). *Gustatiu* (id.); *gustativitat*. *Gustejar*. *Gustós* [1638, AlCM]; «*gustós* o *graciós*: festivus ---», DTo. (1647). Notem que a diferència del cast., on és equivalent a 'obrant de bona gana', i tradueix els anglesos *pleased* o *willing*, en català s'ha usat menys, i quasi només en el sentit de 'saborós' (angl. *tasty*), en el qual sí que és ben genuí: «apa, home, no siguis mussol, que encara que un se'n dugui la florida, sempre hi queda el redall, que bé és prou *gustós!*», MrnVayreda (*La Puny.* VIII, p. 110); «ni sabia si m'eren o no *gustoses* les viandes», Ruyra (*La Parada*, 82); *gustositat* (Josep Carner).

Degustar [DOrt.]; *degustació* [id.]; *degustador*.

Disgustar (i abans *desgustar*): «*desgustat* o *offés*: *offensus*; *desgustat* o *enujat* ab algú: *infestus, iratus*» [DTo. 1647, s. v.], «*desgustarse de alguna cosa*: *molestum aliquid esse alicui*» (DTo. 1670); *disgustat* està ben arrelat en el sentit *gustatiu* («algun tant *desgustat*: *subinsulsus*», DTo. 1647, s. v. *gustós*) «insípido, soso, desaborido, sin razón, sin sabor» (DBal.); *disgust* «desplaer, enuig' [1643, correspondència Bna-Perp., RLR LXIII, 90]; «*desgust* o *pena*: *molestia acerbitas* ---» (DTo. 1647); «per mort del Sr. Canonge Brunés, que vingué a succehir dos o tres anys després, de resultes de son fort *disgust*, se donà la possessió de son canonicat vacant de magistral a don Sebastià Miró», B. de Maldà (*Excursions*, p. 171); *disgust de la vida* 'desgana de viure', NOLLER (*Croquis al nat.*, 102); *desgustós*; *disgustós*. *Pregustar*; *pregustació*; *pregust*. *Regust* «saba en les viandes; resabio; ingratus sapor», Belv.: la genuïna equivalència catalana del fr. *arrière-goût*, cast. *resabio*, al. *nachgeschmack*, angl. *aftertaste* (no forçosament desagradable). *10*

¹ A conseqüència d'això aquest text admet la ultracorrecció *guastar*, 78.15 (i fins *gastar*): «sens *guastar* d'aquella dolça viande qui promesa lus ès» (121.13), «d'aquella viande no *gastarà* él pas» (125.17).

Gut mal notat per *got* (GOTA); genuí, no pas del francès.

GUTAPERXA, pres de l'angl. *gutta-percha*, i aquest del malai *gata perca* id., compost de *gata* 'goma' i *perca* nom de l'arbre d'on extreuen la gutaperxa. □ 1.ª doc.: Lab. 1864; coneguda a Anglaterra només des de 1843. Per a *gotagamba*, veg. DCEC (GUTAPERCHA).

CPT.: *Gutíferes*; *gutíferals*, formats amb l'element inicial de *gutaperxa*.

GUTURAL, derivat savi del ll. *guttur*, -*üris* 'gola'. □ 1.ª doc.: Belv.

DERIV.: Veg. GOTORNONS. *Guturo*.

CPT.: *Guturo*.